

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНІВ ЛОГІКИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ СПЕЦІАЛЬНИХ РОЗСЛІДУВАНЬ НЕБЕЗПЕЧНИХ ПОДІЙ

Климчук Д.В.

*Харківський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС
України, м. Харків*

Встановлення причинно-наслідкових зв'язків та зв'язків зумовлено при проведенні спеціальних розслідувань небезпечних подій та в експертній практиці має досить слабе методичне підґрунтя та не регламентується на законодавчому рівні. Тому для вирішення такого роду питань використовуються загальні і загально-наукові методи, що базуються на законах мислення. Закони мислення (формально-логістичні) тобто необхідні, суттєві і повторювані у типових ситуаціях зв'язки між думками, що знайшли своє відображення у методах дослідження. Розглянемо обмеження, що несуть в собі закони логіки на прикладі методу, що має мабуть найбільше поширення – методу виключення.

Метод виключення – полягає у перерахунку всіх окремих випадків будь-якого загального положення, за виключенням одного, і у доказі незастосовності їх до висновку, що необхідний [1]. Повну впевненість у повноті та справедливості висновку із застосуванням методу виключення можна отримати лише за виконання двох необхідних умов: по-перше перелік випадків має бути вичерпно повним, по-друге кожне виключення має бути незаперечно вірне.

Перша умова без штучного, суто теоретичного обмеження, що не базується на результатах досліджень окремого випадку, взагалі недосяжна у зв'язку з практично необмеженою кількістю досліджень, що мають бути проведені. Друга умова теоретично досяжна проте слід брати до уваги, що збільшення кількості досліджень хоч і незначно проте збільшує ймовірність помилкового виключення.

Аналіз інших «простих» методів логіки дає схожу картину обмеженості їх застосування. Проте у науці логіки для практичного застосування є більш «складні» методи дослідження: індукції-дедукції, аналізу-синтезу, абстрагування та узагальнення, методи системного, ситуаційного і структурного аналізу. Застосування таких методів дозволяє зберігати повноту досліджень та не вдаватись до припущень.

Також для вирішення практичних задач розслідування небезпечних подій (перш за все нещасних випадків) розроблено і продовжує розроблятися низка спеціальних, експертних методик дослідження.

Література:

1. Энциклопедический словарь Ф.А. Брокгауза и И.А. Ефрона. — С.-Пб.: Брокгауз-Ефрон. 1890—1907.
2. Карамішева Н.В. логіка і правознавство: навчальний посібник для студентів-юристів/Н.В. Карамішева. – Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка, 2012. – 120 с.